

T. B. M. M. (S. Sayısı : 119)

Danıştay Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/499)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 18/101-1723/04587

14 . 10 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 20.9.1988 tarihinde kararlaştırılan «Danıştay Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Hukuk devletinin ilkesi olan yasamanın ve idarenin yargısal denetimi İkinci Cihan Harbi sonrası anayasalarında ve bizim Anayasamızda açıkça belirtildiği şekilde iki yolla yapılmaktadır. Bunlardan birincisi yasamanın faaliyetinin hukuk içinde sürdürülebilmesini temin için Anayasa Mahkemesi vasıtasıyla yasamanın faaliyetlerinin hukukî denetiminin yapılması, ikincisi ise idarenin faaliyetlerinin yargısal denetime tabi tutulmasıdır.

İdarenin yargısal denetimi ise, bütün Dünyada iki ana sistemle yapılmaktadır. Her iki sistemde amaç idarenin işlem ve eylemlerinin hukuka uygunluğunu sağlamaktır. Bu sistemlerden birincisi, uygulamasını ABD ve İngiltere'de gördüğümüz Anglo-Sakson sistemidir. Bütün yargısal denetim adli yargı tarafından yapılmakta olduğu için bu sisteme tek yargı sistemi denilmektedir. İkinci sistem ise, Fransa'nın örnek olduğu adli yargıdan ayrı ve bağımsız idari yargının mevcudiyetidir. Buna idari yargı sistemi veya idari rejim denilmektedir. İdarî yargı sisteminin özellikleri, Devlet hizmetlerinin idare olarak adlandırılan bir teşkilata verilmesi, idare faaliyetlerinin özel hukuk kural-

larından ayrı kamu hukuku kurallarına tabi bulunması, tek taraflı ve icraî kararlar alabilmesi ve bunları kendi eliyle yürütebilmesi, idarî makamların adlî makamlar karşısında tam bir bağımsızlığa sahip olmasıdır.

Bu iki sistem arasında pek az ülkede görülen karma sistemler vardır ki, bazı hukukçular bunu idarî yargı sisteminin başlangıcı olarak nitelendirmektedirler. Tek yargı sistemini kabul etmiş bulunan İngiltere ve Amerika'da da idare ile kişiler arasında çıkan uyuşmazlıkların çözümünü adlîye mahkemelerine bırakan bu sistemin yeterli olmadığı görülerek yargı yetkisini haiz bir çok komisyonlar kurularak suretiyle idarî yargının temeli atılmış bulunmaktadır.

Hukukun Roma'dan beri kamu hukuku-özel hukuk diye iki ana kola ayrıldığı, idarenin kamu hukuku alanı içinde re'sen işlem tesis ederek yürütmesinin ve kamu gücünü kullanmasının kamu hizmetlerinin vazgeçilmez ilkesi olduğu gözümlüne alınırca, işin kaynağında iki yargıyı birbirinden ayırmanın zorunlu olduğu açıktır.

Kişiler arasındaki ilişkileri düzenleyen kanunların uygulanmasından doğan uyuşmazlıkları çözümlenmekle görevli olan adlî yargı ile kişilerle yürütme ve idare arasındaki ilişkileri düzenleyen kanunların uygulanmasından doğan uyuşmazlıkları çözümlenmekle görevli olan idarî yargı birbirinden tamamiyle farklı fonksiyonları ifa etmekte ve ayrı hukuk kuralları uygulanmaktadır.

Idarî yargının önüne gelen davalarda; idarenin davalı, kişilerin ise davacı durumunda oldukları dikkate alınırca, Danıştay'ın alacağı kararlarda, kamu yararı ile kişi yararı arasında bir denge kurma zorunluluğunda kalacağı, aşıkardır. Diğer bir deyimle Danıştay ne kamu yararı için ferdin hakkını çiğnetecek, ne de ferdin menfaatini korumak için kamu yararını, kamu düzenini ve millî birlik ve bütünlüğü bozduracak ve tehlikeye düşürtecektir. Devletin varlığı ve otoritesinin korunmasında Danıştay'a ağır görev düştüğü açıktır. Bütün mesele bu iki dengenin bir arada tutulabilmesidir.

Bu amaca erişebilmesi için Danıştay'ın kuruluşunun ve uygulanacak yargılama usulünün idarî yargının özelliklerini taşıması gereklidir. Bu nedenle, 2575 sayılı Danıştay Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadarki uygulamalarda ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesini, kuruluşun bir bütün halinde çalışabilmesini temin için gerekli görülen değişiklikleri ihtiva eden bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Tasarının 1 inci maddesiyle 19 uncu maddede yapılan değişiklikle Başkanlık Kurulu yeniden düzenlenmektedir.

Başkanlık Kurulu Birinci Başkana Danıştayın yönetiminde yardımcı olan üst düzeyde yegâne organı teşkil etmektedir. Mevcut hükme göre Başkanlık Kurulu, Danıştay Başkanı, başkanvekilleri, Genel Kurulca seçilen üç daire başkanı ile bir üyeden meydana gelmektedir. Bu kurul üyeleri Danıştayın bütün dairelerinin durumlarını tam bir incelemeyle bilemedikleri gibi Kurula katılmayan daire başkanları da Kurulda dairelerinin durumlarını izah edememekte ve dairelerini ilgilendiren işlerde verilecek karara iştirak edememektedirler. Dairelerine iş verilmesi, üyelerinin değiştirilmesi ve tetkik hâkimlerinin alınması gibi kararlar kendilerinin غيابında verilmektedir. Bu güne kadar yapılan uygulamada bunun mahzurları ortaya çıkmış ve bazı ciddi şikâyetlere neden olmuştur. Bu mahzurların ve şikâyetlerin ortadan kaldırılması için Başkanlık Kuruluna bütün daire başkanlarının iştirak etmesi uygun görülmekte, uygulamada getireceği pratik faydalar nedeniyle Başsavcı Kurula dahil edilmekte, 19 uncu madde bu esasa göre yeniden tanzim olunmaktadır.

Madde 2. — Tasarının 2 nci maddesiyle 2575 sayılı Danıştay Kanununun, Danıştayın görevlerini belirten 23 üncü maddesinin (a), (c) ve (d) bendinde değişiklik yapılmaktadır.

Buna göre, Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak gördüğü davalarda temyiz merciî olduğu hükme bağlandığı cihetle, bu hususun Danıştayın görevlerini gösteren (a) bendine de eklenmesi gerekmiştir.

(c) bendinde yapılan değişiklikle ise, Başbakanlık veya Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarı ve teklifleri hakkındaki Danıştay görüşünün istişari mahiyette olduğu hususuna açıklık getirilmektedir.

Anayasamızın 115 jnci maddesi, Bakanlar Kurulunun, kanunun uygulanmasını göstermek veya emrettiği işleri belirtmek üzere, kanunlara aykırı olmamak ve Danıştayın incelenmesinden geçirmek şartıyla tüzükler çıkarabileceğini öngörmektedir. Ancak, mevzuatımızda, Danıştay incelemesinin hangi çerçeve içerisinde yapılacağını düzenleyen bir hüküm bulunmamaktadır. Hukuk düzenindeki kurullar hiyerarşisine göre tüzüklerin Anayasa ve kanunlara aykırı hükümler taşınmaması gerekir. Bu prensipten hareketle (d) bendinde yapılan değişiklikle, tüzükler üzerindeki Danıştay incelemesinin istişari mahiyette olduğu belirtilmektedir.

Madde 3. — Tasarının 3 üncü maddesiyle, Kanunun 24 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasında yapılan değişiklikle, mahallî idarelerde hiç bir ayırım yapılmaksızın seçimle gelen organların organlık sıfatını kaybetmelerine dair işlerin Danıştayda görülmesi sağlanmaktadır.

Madde 4. — Tasarının 4 üncü maddesiyle, Kanunun 25 jnci maddesi değiştirilmektedir. Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak gördüğü davaların, temyizen gene Danıştayda incelenmesi esası getirildiğinden, madde buna göre yeniden düzenlenmektedir.

Madde 5. — Tasarının bu maddesiyle Kanununun 26 ncı maddesinde değişiklik yapılarak, Danıştayda yargı işlerinin incelendiği ve karara bağlandığı daire ve kurullar arasında Danıştay Genel Kurulu ile Başkanlık Kurulu da alınmaktadır. Zira, Danıştay Genel Kuruluna, Tasarının 11 üncü maddesiyle, İdarî ve Vergi Dava Daireleri Genel Kurullarının ilk derece mahkemesi olarak baktığı davalarda verdiği kararları temyizden inceleme ve karara bağlama görevi verilmiş, ayrıca Başkanlık Kuruluna da Tasarının 13 üncü maddesiyle, ayrı yargı çevrelerinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında görev ve yetkiye ilişkin uyumsuzluklarda ve bağlantılı davalar da merci tayin etmek görevi tevdi edilmiş bulunmaktadır.

Tasarı ile yapılan değişiklikle Danıştay Genel Kurulu ile Başkanlık Kuruluna yargılama fonksiyonu ile ilgili görevler verildiğinden, bu görevlerin ifası sırasında yargı dairesi olarak görev yapmış olacaktlardır.

Madde 6. — Tasarının 6 ncı maddesiyle, Kanununun 37 nci maddesi değiştirilmektedir.

Kanununun 37 nci maddesinde bulunan ve bir kısım işlerin diğer dairelere verilmesinde gözönünde tutulması istenen «Dairelerin vergi ve idarî uyumsuzluklarına ilişkin görev ayırımı gözönünde bulundurulacak» şeklindeki hüküm fazla kısıtlayıcı ve kayıtlayıcı bir mahiyette görülmüştür. Bu hüküm yürürlükte bulunduğu sürece işi az olan daireye iş vermek ve dosyaların dengeli bir şekilde dağıtımını yapabilmek imkânı olmayacaktır. Örneğin, Kanununun 27 nci maddesine göre Üçüncü Daireye verilen işler çok az bir yekûn tutacağından ve Kanununun geçici 7 nci maddesine göre bakmakta olduğu dosyalar da bitmiş olduğundan çok sıkışık durumda bulunan dairelerden bu daireye, vergi daireleri dışında başka iş vermek mümkün olmamaktadır. İzah edilen nedenlerle madde metnindeki kayıtlayıcı hüküm çıkarılmakta, madde 44 üncü madde ile birlikte düşünülerek bütün daireler arasında iş düzeni kurulabilecek şekilde yeniden düzenlenmekte, idarî dairelere yargısal işler verilmesi halinde üyelerin niteliklerine ayrıca atıfta bulunulmaktadır.

Madde 7. — Danıştay Kanununun 38 üncü maddesi, İdarî ve Vergi Dava Daireleri genel kurullarının görevlerini belirlemektedir. Tasarı ile Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak baktığı davalarda da temyiz esası getirildiğinden, sözü edilen kurulların görevlerinde değişiklik yapılması zorunlu hale gelmiştir. Tasarının 7 nci maddesi bu hususu düzenlemektedir.

Madde 8. — Danıştayda idarî işlerin ve uyumsuzlukların Birinci ve İkinci Dairelerle İdarî İşler Kurulunda görüleceğini öngören 41 üncü madde hükmü değiştirilerek, 37 nci madde gereğince Başkanlık Kurulunca görevlendirilen dairelerde ve Genel Kurulda da bu iş ve uyumsuzlukların incelenip karara bağlanacağı öngörülmektedir.

Madde 9. — Danıştay Kanununun 42 nci maddesi Birinci Dairenin görevlerini düzenlemektedir. Tasarının 2 nci maddesi ile getirilen değişikliğe paralel olarak bu maddede de gerekli düzenleme yapılmıştır.

Madde 10 — Tasarının 10 uncu maddesi, Danıştay Kanununun 45 inci maddesini değiştirmektedir. Bu maddede, Genel Kurulun, İdarî ve Vergi Dava Daireleri Genel Kurullarının ilk derece mahkemesi olarak verdiği kararı temyizden inceleyip karara bağlayacağı öngörülmektedir.

Madde 11. — Danıştay Kanununun 48 inci maddesinde yapılan değişiklikle, Danıştayın görevli dairesince kanun tasarı ve teklifleri üzerinde yapılacak olan incelemenin Anayasa; tüzük tasarılarının ise Anayasa ve kanunlara uygunlukla sınırlı olacağı hüküm altına alınmaktadır. Bununla amaçlanan, Danıştayın görevli dairesinin kanun tasarı ve teklifleri ile tüzük tasarılarını incelemesi sırasında tasarı ve teklifler üzerinde kelime ve ifade değişikliği yapamamasını, yeni bir metin düzenleyememesini; buna mukabil, tasarı ve teklifler hakkında Anayasa ve kanunlara uygunluğu bakımından bir rapor tanzim etmesini sağlamaktır.

Maddede yapılan diğer bir değişiklikle de, Danıştayda görevli daireye kanun tasarı ve teklifleriyle tüzük tasarıları üzerindeki incelemesini Danıştaya geliş tarihinden itibaren üç ay içinde sonuçlandırmak zorunluluğu getirilerek idarenin düzenleyici işlemlerinin bir an önce yürürlüğe konulması temin edilmektedir. Maddede, kanun tasarı ve teklifleriyle tüzük tasarılarının sadece görevli dairece incelenebileceği, bunun dışında başka bir daire ve kurulda bir daha görüşülüp incelenemeyeceği ayrıca öngörülmektedir.

Madde 12. — Bu madde ile, Başkanlık Kurulunun görevlerini düzenleyen 52 nci madde değiştirilerek maddenin birinci fıkrasının (c) bendi, 37 nci maddedeki değişikliğe göre yeniden düzenlenmektedir.

Yürürlükteki Danıştay Kanununa göre, vergi mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyumsuzlukları Üçüncü Dairede, idare mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyumsuzlukları ise Onuncu Dairede çözümlendiği halde ayrı yargı çevrelerinde vergi ve idare mahkemeleri arasında doğacak görev ve yetki uyumsuzluklarının hal mercii gösterilmemiştir. Bu nedenle, Başkanlık Kurulunun görevlerini düzenleyen 52 nci maddede bu yolda (f) bendi ilave edilmek suretiyle söz konusu boşluk doldurulmaktadır.

Madde 13. — Tasarı ile Danıştay Genel Kuruluna da yargı ile ilgili görev verildiğinden, Danıştay savcılarının bu Kurulda da düşüncelerini açıklayabilmeleri, Kanunun 61 nci maddesinin (3) numaralı fıkrasında yapılan değişiklikle mümkün kılınmaktadır.

Madde 14. — Danıştay meslek mensuplarının, Devlet Memurları Kanununa tabi olmaları nedeniyle mazeret, hastalık ve aylıksız izin hallerinde ne gibi işlem yapılacağı belirlenebilmesi için 91 inci madde yeniden düzenlenmektedir.

Madde 15. — Tasarının 15 inci maddesi, 2575 sayılı Kanuna eklenen maddeyi göstermektedir.

521 sayılı mülga Danıştay Kanununa 1740 sayılı Kanunla eklenen Ek 5 inci madde ile iki dava dairesinin görevine ilişkin davalarda ne yapılacağı gösterilmiş ve boşluk doldurulmuştu. Yeni Danıştay Kanununa bu madde alınmadığı için bir boşluk meydana gelmiş bulunmaktadır. Çoğu zaman, idarece tesis edilmiş olan işlem, karar veya tasarruf birden fazla konuyu ihtiva edebilir. Böyle bir işlemin iptali için dava açıl-

diği takdirde, bunu bir dairenin çözümlenmesi mümkün olmaz. O zaman, görevli olan iki dairenin bir araya gelerek davaya bakması ve karara bağlanması zorunlu olur. Kuruluşun işleyebilmesi için bu imkânın verilmesi ve bunu temin edecek bir maddenin düzenlenmesi gerekli görülmektedir.

Diğer taraftan idare ve vergi mahkemelerinde, henüz ihtisaslaşmaya dayanan bir iş bölümü yapılmadığı için bu mahkemelere şahıslar tarafından açılan davalar birleştirilerek karar verilmektedir. Bu kararın Danıştayda temyizden incelenmesi sırasında birden fazla dairenin görevine girdiği görülmekte ve iki dairenin bir arada incelemede bulunarak karar vermesi zorunluluğu doğmaktadır. Bu nedenlerle ek madde düzenlenmektedir.

Madde 16. — Bu madde ile Danıştay Kanununa bir geçici madde eklenmektedir. Adı geçen Kanunun bu Tasarının 11 inci maddesiyle değiştirilen 48 inci maddesi ile, tüzük tasarılarının görevli daire dışında başka bir daire veya kurulda bir daha görülemeyeceği öngörüldüğünden, İdarî İşler Kurulunda bulunan tüzük tasarılarıyla ilgili dosyaların derhal Başbakanlığa gönderilmesi temin edilmeye çalışılmaktadır.

Geçici Madde — Tasarının geçici maddesi, mahallî idarelerin seçimle gelen organlarının organlık sıfatını kaybetmeleri konusuna dair olup, Danıştay dışındaki idarî yargı mercilerinde bulunan dosyaların Danıştaya devri öngörülmektedir.

Madde 17. — 2575 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır. Bilindiği gibi bu fıkra başkanvekilliklerinden birinin İdarî Dava Daireleri, diğerinin ise Vergi Dava Daireleri Başkan ve üyeleri arasından seçileceğini amir bulunmaktadır. Bu hüküm Danıştaya ve işleyişine bir yarar getirmedeği gibi pratikte de aksamalara yol açmaktadır. Çünkü, Danıştayda her zaman Başkanlık Kurulu kararı ile üyelerin daireleri değiştirilebilmektedir. Bu durumda, seçim sırasında o dairelerde bulunanlardan başka üyelerin aday olamayacağı sonucu çıkmaktadır. Diğer taraftan, idarî daire üye ve başkanları Danıştay Başkanlığına aday olabildikleri halde, başkanvekilliklerine aday olamamaktadırlar. Örneğin, 20 sene vergi dairelerinde çalıştıktan sonra bir idarî daireye geçen bir üye, seçim sırasında vergi dairelerinde veya idarî dava dairelerinde bulunmadığı için seçime girememektedir. Hüküm, aday alanını daraltmak suretiyle daha ehil olanın seçilmesini önleyecek mahiyettedir. Bu nedenle fıkra yürürlükten kaldırılarak Başkanvekilleri seçiminin aynı maddenin birinci fıkrasına göre yapılması sağlanmaktadır.

Esnaf derneklerinin feshi konusu, yeni düzenlemelerle Danıştayın görev alanından çıkarıldığından 2575 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin (g) bendi, 37 nci maddede yapılan değişiklik nedeniyle artık uygulama alanı kalmayan 44 üncü maddesi ve İdarî İşler Kurulunun görevleri arasında kanun ve tüzük tasarılarını inceleme görevi çıkarıldığından 46 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 18. — Yürürlük ile ilgilidir.

Madde 19. — Yürütme ile ilgilidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/499

3 . 11 . 1988

Karar No. : 28

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Danıştay Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı Adalet Bakanı Sayın Mehmet Topaç'ın, Danıştay Başkanlığı ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve maddeler üzerinde yapılan değişiklikler aşağıda açıklanmıştır.

1. Tasarının çerçeve 4 üncü maddesi ile değiştirilen Danıştay Kanununun 25 üncü maddesindeki birinci «ile» kelimesi ifade düzgünlüğü sağlamak amacıyla «ve» olarak değiştirilmiştir.

2. Tasarı ile Danıştay Genel Kuruluna İdarî ve Vergi Dava Daireleri Genel Kurullarının kararlarını temyizen inceleme görevi verilmiştir. Danıştay Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında, dava dairelerinde görev yapacak üyelerin yüksek öğrenimlerini, hukuk veya hukuk bilgisine programlarında yer veren siyasal bilimler, idarî bilimler, iktisat ve maliye alanlarında yapmış olmaları şartı aranmaktadır. Danıştay Genel Kurulunun da temyiz görevi yaparken üyelerinde yukarıdaki şartların aranması gerekmektedir. Bu nedenle Tasarının çerçeve 10 uncu maddesi ile değiştirilen Danıştay Kanununun 45 inci maddesinin (2) numaralı fıkrası yeniden düzenlenmiş ve böylece Tasarının 6 ncı maddesi ile de paralellik sağlanmıştır. Ayrıca bu Kanunla genel kurula başka bir görev verilmemiş olduğundan maddenin (4) numaralı fıkrasındaki «bu Kanunla» ibaresi metinden çıkarılmıştır.

3. Kanun Tasarısı ile Başkanlık Kurulunun görevleri arasına, yargılama faaliyetlerinden olan, ayrı yargı çevrelerinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında çıkacak görev ve yetkiye ilişkin uyumsuzluklarda ve bağlantılı davalarda merci tayini işi de alınmıştır. Bu itibarla, Başkanlık Kurulunun yargılama ile ilgili işlerin görüşülmesine, Başkanlık Kuruluna katılacaklarda Danıştay Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasındaki niteliklerin aranması zorunludur. Bu görüş doğrultusunda Tasarının çerçeve 12 nci maddesi yeniden düzenlenmiştir.

4. Tasarının diğer maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Alpaslan Pehlivanlı
Ankara

Sözcü
A. Reyhan Sakallıoğlu
Sakarya

Üye
Ledin Barlas
Adana

Üye
Kâmil Ateşoğulları
Ankara
Muhalifim.

Üye
Hasan Tanrıöver
Gaziantep

Üye
Murat Başesgiöglu
Kastamonu

Üye
Güneş Gürseler
Tekirdağ
Muhalifim.

Başkanvekili
İhsan Nuri Topkaya
Ordu

Kâtip
Gökhan Maraş
Kırşehir

Üye
Abdullah Ulutürk
Afyon
(İmzada bulunamadı)

Üye
Mustafa Cumhur Ersümer
Çanakkale

Üye
Aytekin Kotil
İstanbul
Muhalifim.

Üye
Yılmaz Altuğ
Sivas

Üye
Muhittin Karaman
Gümüşhane

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Danıştay Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Danıştay Kanununun 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 19. — 1. Başkanlık Kurulu, Danıştay Başkanının başkanlığında Başsavcı, başkanvekilleri ve daire başkanlarından oluşur.

2. Daire başkanının mazereti halinde, Kurula, dairenin en kıdemli üyesi katılır.
3. Kararlar oy çokluğu ile verilir.
4. Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.»

MADDE 2. — Danıştay Kanununun 23 üncü maddesinin (a), (c) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«a) İdare mahkemeleri ve vergi mahkemelerinden verilen kararlarla ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülen davalarla ilgili kararlara karşı temyiz istemlerini inceler ve karara bağlar.»

«c) Başbakanlık veya Bakanlar Kurulunca istişari mahiyette görüş bildirmek için gönderilen kanun tasarısı ve teklifleri hakkında görüşünü bildirir.»

«d) Başbakanlık tarafından istişari mahiyette görüş bildirmek için gönderilen tüzük tasarıları ve imtiyaz sözleşme ve şartlaşmalarını inceler.»

MADDE 3. — Danıştay Kanununun 24 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«2. Danıştay, mahallî idarelerin seçimle gelen organlarının organlık sıfatlarını kaybetmeleri hakkındaki istemleri inceler ve karara bağlar.»

MADDE 4. — Danıştay Kanununun 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 25. — İdare mahkemeleri ile vergi mahkemelerince verilen nihai kararlar ile ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülen davalarla ilgili nihai kararlar Danıştayda temyiz yoluyla incelenir ve karara bağlanır.»

MADDE 5. — Danıştay Kanununun 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yargı işlerinde görev

Madde 26. — Danıştayda yargı işleri; Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı, Yedinci, Sekizinci, Dokuzuncu, Onuncu Dairelerle 37 nci madde gereğince Başkanlık Kurulunca görevli kılınan dairelerde ve Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu ile İdarî Dava Daireleri Genel Kurulunda, Genel Kurulda ve Başkanlık Kurulunda incelenir ve karara bağlanır.»

MADDE 6. — Danıştay Kanununun 37 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir,

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Danıştay Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Danıştay Kanununun 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 25. — İdare mahkemeleri ve vergi mahkemelerince verilen nihaî kararlar ile ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülen davalarla ilgili nihaî kararlar **Danıştayda temyiz yoluyla incelenir ve karara bağlanır.**»

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

«Dairelerin görevleri arasında nispetlilik»

Madde 37. — Dairelerin işlerinde birbirine göre nispetlilik görülürse, Başkanlık Kurulu kararıyla dairelerin görevlerinde gerekli düzenleme yapılır. Bu husustaki kararlar Resmî Gazetede yayımlanır ve yayımını izleyen aybaşından itibaren uygulanır.

İdarî dairelere yargı işlerinin verilmesi halinde, bu işlerin incelenmesi ve karara bağlanmasına iştirak edecek üyelerde bu Kanunun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasındaki nitelikler aranır.»

MADDE 7. — Danıştay Kanununun 38 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«1. İdarî Dava Daireleri Genel Kurulu;

a) İdare mahkemelerinden verilen ısrar kararlarını,

b) İdarî dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararları,

Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu;

a) Vergi mahkemelerinden verilen ısrar kararlarını,

b) Vergi dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararları,

temyizen inceler.»

MADDE 8. — Danıştay Kanununun 41 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 41. — Danıştayda idarî işler ve uyuşmazlıklar Birinci, İkinci Dairelerle 37 nci madde gereğince Başkanlık Kurulunca görevli kılınan dairelerde ve İdarî İşler Kurulu ile Genel Kurulda incelenir ve karara bağlanır.»

MADDE 9. — Danıştay Kanununun 42 nci maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«a) Başbakanlık veya Bakanlar Kurulunca istişarî mahiyette görüş bildirmek için gönderilen kanun tasarı ve tekliflerini,

b) Başbakanlıktan istişarî mahiyette görüş bildirmek için gönderilen tüzük tasarılarını,

c) İstişarî mahiyette görüş bildirmek için gönderilen bayındırlık imtiyazları ile madenlerin imtiyaza bağlanması ve maden imtiyazlarının bozulması işlerini,»

MADDE 10. — Danıştay Kanununun 45 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 45. — Danıştay Genel Kurulu;

1. Bu Kanunla ve diğer kanunlarla bu kurula verilen seçim görevlerini yerine getirir.

2. İdarî ve Vergi Dava Daireleri Genel Kurullarının ilk derece mahkemesi olarak verdiği kararları temyizen inceler ve karara bağlar. Danıştay Başsavcısı bu işlerin görüşülmesinde Genel Kurulun oluşumuna dahil değildir.

3. Bu Kanunda öngörülen içtüzük ve yönetmelikleri kabul eder.

4. Bu Kanunla ve diğer kanunlarla verilen görevleri yapar.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Danıştay Kanununun 45 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 45. — Danıştay Genel Kurulu;

1. Bu Kanunla ve diğer kanunlarla bu kurula verilen seçim görevlerini yerine getirir.

2. İdari ve Vergi Dava Daireleri Genel Kurullarının ilk derece mahkemesi olarak verdiği kararları temyizden inceler ve karara bağlar. Danıştay Başsavcısı ile bu Kanunun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasındaki nitelikleri taşımayan üyeler, bu işlerin görüşülmesinde, Genel Kurulun oluşumuna dahil değildir.

3. Bu Kanunla öngörülen içtüzük ve yönetmelikleri kabul eder.

4. Kanunlarla verilen diğer görevleri yapar.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 11. — Danıştay Kanununun 48 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 48. — Kanun tasarı ve teklifleri Anayasa, tüzük tasarıları ise Anayasa ve kanunlara uygunlukla sınırlı olmak üzere incelenir. Görevli daire, kanun tasarı ve teklifleriyle tüzük tasarıları üzerindeki incelemesini Danıştaya geliş tarihinden itibaren üç ay içerisinde sonuçlandırmak zorundadır. Kanun tasarı ve teklifleriyle tüzük tasarıları görevli daire dışında başka bir daire veya kurulda bir daha görüşülmez.»

MADDE 12. — Danıştay Kanununun 52 nci maddesinin (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye (f) bendi eklenmiştir.

«c) 37 nci maddeye göre daireler arasında iş dağılımını,»

«f) Ayrı yargı çevrelerinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında görev ve yetkiye ilişkin uyumsuzluklarda ve bağlantılı davalarda merci tayinini,»

MADDE 13. — Danıştay Kanununun 61 inci maddesinin (3) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«3. Danıştay Genel Kurulu, Dava Daireleri ve İdarî ve Vergi Dava Daireleri Genel Kurullarınca gerekli görüldüğü takdirde, Danıştay savcılarını, önceden haber vermek suretiyle, düşüncelerini sözlü olarak da açıklarlar.»

MADDE 14. — Danıştay Kanununun 91 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Çalışma saatleri ve izinler

Madde 91. — Danıştayda haftalık çalışma süresi ve Danıştay meslek mensuplarının mazeret, hastalık ve aylıksız izinleri yönünden Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır.»

MADDE 15. — Danıştay Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

«EK MADDE 1. — İki dava dairesinin görevine ilişkin davalar, ilgili dava dairesinin isteği üzerine o dava dairesinin birlikte yapacakları toplantıda karara bağlanır. Bu toplantıya daire başkanlarından kıdemlisi başkanlık eder. Toplanma ve görüşme yeter sayısı dokuzdur. Kararlar oy çokluğuyla verilir.

Bu davalar, davanın açıldığı dairenin esas ve karar numaralarını alır.»

MADDE 16. — Danıştay Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

«GEÇİCİ MADDE 18. — İdarî İşler Kurulunda bulunan tüzük tasarılarıyla ilgili dosyalar, Danıştay Başkanlığınca derhal Başkanlığa gönderilir.»

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mahallî idarelerin seçime gelen organlarının organlık sıfatlarını kaybetmeleri talebiyle Danıştay dışındaki idarî yargı mercilerine intikal etmiş dosyalar, herhangi bir karar verilmeksizin onbeş gün içinde Danıştaya gönderilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Danıştay Kanununun 52 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu fıkraya aşağıdaki (f) bendi ile maddeye aşağıdaki (3) numaralı fıkra eklenmiştir.

«c) 37 nci maddeye göre daireler arasında iş dağılımını»

«f) Ayrı yargı çevrelerinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında görev ve yetkiye ilişkin uyumsuzlıklarda ve bağlantılı davalarda merci tayini,»

«3. Yukarıdaki (f) bendinde sayılan işlerin inceleme ve karara bağlanmasına, iştirak edeceklerde, bu Kanunun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasındaki nitelikler aranır. Bu nitelikleri taşımayanların yerine o dairenin bu nitelikleri taşıyan en kıdemli üyesi Başkanlık Kuruluna katılır.»

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Tasarının 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Tasarının 16 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Tasarının Geçici Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 17. — Danıştay Kanununun 10 uncu maddesinin (3) numaralı fıkrası, 32 nci maddesinin (g) bendi, 44 üncü maddesi ile 46 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 18. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

20 . 9 . 1988

Başbakan

T. Özal

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

İ. K. Erdem

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Devlet Bakanı

A. Bozer

Devlet Bakanı

A. Kahveci

Devlet Bakanı

C. Çiçek

Millî Savunma Bakanı

E. Vuralhan

Dışişleri Bakanı

A. M. Yılmaz

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

H. C. Güzel

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

N. Kitapçı

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

H. H. Doğan

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ş. Yürür

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

K. İnan

Devlet Bakanı

Y. B. Özal

Devlet Bakanı

M. Yazar

Adalet Bakanı

M. Topaç

İçişleri Bakanı

M. Kalemli

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. S. Giray

Ulaştırma Bakanı

E. Pakdemirli

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

İ. Aykut

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

F. Kurt

Kültür ve Turizm Bakanı

M. T. Titiz

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Tasarının 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Tasarının 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

